

საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულება (PCT) (1970 წ.)

(მოკლე მიმოხილვა)

საპატენტო კოოპერაციის შესახებ ხელშეკრულებით შესაძლებელი ხდება გამოგონებაზე საპატენტო დაცვის მოთხოვნა ერთდროულად მრავალ ქვეყანაში "საერთაშორისო" საპატენტო განაცხადის წარდგენის საფუძველზე. ასეთი განაცხადი შეიძლება წარადგინოს ხელშეკრულების მხარე სახელმწიფოს ნებისმიერმა მოქალაქემ ან მცხოვრებმა. განაცხადი ჩვეულებრივ შეიძლება წარედგინოს ხელშეკრულების მხარე იმ სახელმწიფოს ეროვნულ საპატენტო უწყებას, რომლის მოქალაქეცაა ან რომელშიც განმცხადებელს აქვს საცხოვრებელი ადგილი. საკუთარი შეხედულების მიხედვით განმცხადებელს შეუძლია აგრეთვე ისმოს საერთაშორისო ბიუროს წარუდგინოს განაცხადი ჟენევაში.

თუ განმცხადებელი იმ ხელშეკრულების მხარე სახელმწიფოს მოქალაქე ან მცხოვრებია, რომელიც ევროპის საპატენტო კონვენციის, პატენტებისა და სამრეწველო ნიმუშების შესახებ ჰარარეს პროტოკოლის, ბანგის შეთანხმების, ან ევრაზიის საპატენტო კონვენციის მხარეა, საერთაშორისო განაცხადის წარდგენა დასაშვებია აგრეთვე ევროპის საპატენტო უწყებაში, აფრიკის რეგიონალურ სამრეწველო საკუთრების ორგანიზაციაში, აფრიკის ინტელექტუალური საკუთრების ორგანიზაციაში ან ევრაზიის საპატენტო უწყებაში, შესაბამისად.

ხელშეკრულება სრულად არეგულირებს იმ ფორმალურ მოთხოვნებს, რომლებსაც უნდა აკმაყოფილებდეს საერთაშორისო განაცხადი.

PCT განაცხადის წარდგენა ავტომატურად ნიშნავს PCT-ის მხარე ყველა სახელმწიფოს აღნიშვნას. საერთაშორისო განაცხადს ყველა აღნიშნულ სახელმწიფოს საპატენტო უწყებაში უშუალოდ შეტანილი ეროვნული განაცხადის ძალა აქვს.

საერთაშორისო განაცხადი ექვემდებარება ე.წ. "საერთაშორისო ძიებას". ძიება ტარდება ერთ-ერთი მოწინავე საპატენტო უწყების მიერ, რაც აისახება "საერთაშორისო ძიების ანგარიშში", რომელიც წარმოადგენს იმ გამოქვეყნებული მასალების ციტირებების ჩამონათვალს, რომლმაც შეიძლება

გავლენა იქონიოს საერთაშორისო განაცხადში წარმოდგენილი გამოგონების პატენტუნარიანობაზე. დამატებით ფორმდება წინასწარი წერილობითი დასკვნა იმის შესახებ სავარაუდოდ აკმაყოფილებს თუ არა გამოგონება პატენტუნარიანობის კრიტერიუმებს საერთაშორისო ძიების ანგარიშზე დაყრდნობით, მას სავალდებულო ძალა არა აქვს.

საერთაშორისო ძიების ანგარიში და წერილობითი დასკვნა ეგზავნება განმცხადებელს, რომელსაც მათი შესწავლის შემდეგ შეუძლია განაცხადის გაწვევა, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც ძიების ანგარიში ან წერილობითი დასკვნა პატენტის გაცემის უარყოფაზე მიუთითებს. განმცხადებელს შეუძლია საერთაშორისო განაცხადში ცვლილებების შეტანაც გადაწყვიტოს.

თუკი საერთაშორისო განაცხადის გაწვევა არ მომხდარა, მაშინ ის გამოქვეყნდება საერთაშორისო ბიუროს მიერ საერთაშორისო ძიების ანგარიშთან ერთად. ამ დროს წერილობითი დასკვნა არ ქვეყნდება.

თუ განმცხადებელი გადაწყვეტს გააგრძელოს საერთაშორისო განაცხადის მოქმედება ეროვნული (ან რეგიონალური) პატენტის მოპოვების მიზნით, მას შეუძლია ხელშეკრულების მხარე სახელმწიფოთა უმეტესობასთან საპრიორიტეტო თარიღიდან ოცდამეათე თვის გასვლამდე წამოიწყოს ეროვნული პროცედურები ყოველი აღნიშნული უწყების წინაშე მის ოფიციალურ ენაზე განაცხადის თარგმანის მიწოდების გზით (სადაც ეს საჭიროა) შესაბამისი საფასურის გადახდითა და ადგილობრივი პატენტრწმუნებულის მომსახურებით სარგებლობის მეშვეობით.

თუ განმცხადებელს სურს შეიტანოს ცვლილებები განაცხადში, რათა აუაროს გვერდი ძიების ანგარიშში მითითებულ საბუთებსა და შედეგებს, რომლებიც მითითებულია წერილობით დასკვნაში, და პოტენციური პატენტუნარიანობა შესძინოს გადასინჯულ და ამგვარად შეცვლილ განაცხადს, მას შეუძლია გამოიყენოს ნებაყოფლობით მოთხოვნილი საერთაშორისო წინასწარი ანგარიში პატენტუნარიანობის შესახებ, რომელიც ფორმდება რომელიმე უფლებამოსილი საპატენტო უწყების მიერ. ეს ანგარიში შეიცავს წინასწარ დასკვნას განცხადებული გამოგონების პატენტუნარიანობის შესახებ, რომელსაც კვლავ არა აქვს სავალდებულო ძალა. განმცხადებლისათვის ეს ანგარიში უზრუნველყოფს უფრო მეტ საფუძვლებსაც კი, რომლებზე

დაყრდნობით მას შეუძლია შეაფასოს პატენტების მიღების საკუთარი შანსები. თუ ანგარიში ხელსაყრელ საფუძვლებს შეიცავს, განმცხადებელს უფრო მეტი დარწმუნებით შეუძლია გააგრძელოს საერთაშორისო განაცხადის მოქმედება ეროვნული და რეგიონალური უწყებების წინაშე.

საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების პროცედურებს აქვს დიდი უპირატესობა განმცხადებლის, საპატენტო უწყებებისა და ზოგადად საზოგადოებრიობისათვის:

1. განმცხადებელს აქვს 18 თვე მოსაფიქრებელი დრო იმისათვის, რომ გამოავლინოს საზღვარგარეთ საპატენტო უფლებების მოპოვების სურვილი, აარჩიოს ადგილობრივი პატენტრწმუნებული უცხოეთის ყოველ ქვეყანაში, მოამზადოს საჭირო თარგმანები და გადაიხადოს საფასურები, რაც მას არ ექნებოდა PCT გამოყენების გარეშე;

2. განმცხადებლებს აქვთ იმის გარანტია, რომ თუ მათი საერთაშორისო განაცხადი პასუხობს PCT-ით დადგენილ ფორმას, მაშინ მხარე სახელმწიფოს საპატენტო უწყების მიერ აღარ შეიძლება მისი უარყოფა ფორმალური მოთხოვნების შეუსრულებლობის გამო, ეროვნული ფაზით გათვალისწინებული პროცედურის დროს;

3. განმცხადებლებს ეძლევათ საშუალება მეტი საიმედოობით აწონდაწონონ განცხადებული გამოგონების მიხედვით პატენტების მიღების შანსები, საერთაშორისო ძიებისა და წერილობითი დასკვნის საფუძველზე;

4. განმცხადებლებს ნებაყოფლობითი საერთაშორისო წინასწარი ექსპერტიზის მიმდინარეობისას აქვთ შესაძლებლობა შეიტანონ ცვლილებები საერთაშორისო განაცხადში და ამგვარად მოაქციონ ის დაწესებულ ფარგლებში, სხვადასხვა ქვეყნის საპატენტო უწყებებისათვის განსახილველად მიწოდებამდე;

5. საპატენტო უწყებების მიერ ჩასატარებელი საინფორმაციო ძიება და ექსპერტიზასთან დაკავშირებული სამუშაოები მნიშვნელოვნად შეიძლება შემცირდეს ან გამოირიცხოს, რის საფუძველიცაა საერთაშორისო ძიების ანგარიში, წერილობითი დასკვნა და, შესაბამის შემთხვევაში, საერთაშორისო წინასწარი ექსპერტიზის ანგარიში პატენტუნარიანობასთან დაკავშირებით,

რომელიც მიეწოდება ეროვნულ ან რეგიონალურ უწყებებს საერთაშორისო განაცხადთან ერთად;

6. რადგან საერთაშორისო განაცხადი ქვეყნდება საერთაშორისო ძიების ანგარიშთან ერთად, მესამე პირებს ეძლევათ კარგი პოზიცია, რათა საფუძვლიანად ჩამოიყალიბონ აზრი განცხადებული გამოგონების პოტენციურ პატენტუნარიანობასთან დაკავშირებით; და

7. განმცხადებლებისათვის საერთაშორისო გამოქვეყნება არის ქმედითი საშუალება ლიცენზიის პოტენციური შემძენის მოსაძიებლად და რეკლამისათვის, საერთაშორისო გამოქვეყნების სახით, რომელიც მთელ მსოფლიოს ამცნობს მათი საერთაშორისო განაცხადის არსებობას.

საბოლოო ჯამში საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულება:

მსოფლიოს ხდის ხელმისაწვდომს;

გადადებს საერთაშორისო საპატენტო დაცვასთან დაკავშირებული ძირითადი საფასურების გადახდის ვადებს;

უზრუნველყოფს ძლიერი საფუძვლის არსებობას პატენტის გაცემასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების მისაღებად; და

გამოიყენება მსოფლიოს წამყვანი კორპორაციების, კვლევითი დაწესებულებებისა და უნივერსიტეტების მიერ, როდესაც ისინი ცდილობენ მოიპოვონ საპატენტო დაცვა საერთაშორისო დონეზე.

საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულებით შექმნილია კავშირი თავისი ასამბლეით. ხელშეკრულების მხარე ყველა სახელმწიფო ასამბლეის წევრია.

ასამბლემ დააწესა სპეციალური საშეღავათო საშუალება:

1. იმ ფიზიკური პირების სასარგებლოდ, რომლებიც არიან მოქალაქეები და ცხოვრობენ ისეთ სახელმწიფოებში, რომელთა ეროვნული შემოსავალი ერთ სულ მოსახლეზე 3000 აშშ დოლარზე დაბალია.

2. განმცხადებლების სასარგებლოდ, იმის მიუხედავად ისინი ფიზიკური პირები იქნებიან თუ იურიდიული, და რომლებიც მოქალაქეები არიან და ცხოვრობენ (აქვთ ნამდვილად მოქმედი საწარმო) ისეთ სახელმწიფოებში, რომლებიც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის მიერ განთესილნი არიან

ყველაზე ნაკლებად განვითარებულ ქვეყანათა შორის. შედავათი გულისხმობს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გარკვეული საფასურების 75%-ით შემცირებას.

საპატენტო კოოპერაციის ხელშეკრულების შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაცია მოყვანილია PCT ვებსაიტზე, აგრეთვე PCT განმცხადებელთა სახელმძღვანელოში, რომელიც გამოიცემა ისმოს მიერ ინგლისურ და ფრანგულ ენებზე (არსებობს აგრეთვე გერმანულენოვანი და იაპონურენოვანი გამოცემებიც, რომლებიც ისმოს მიერ არ გამოიცემა) და PCT სიახლეების ფურცელში, რომელსაც გამოცემს ისმო ინგლისურ ენაზე.

საპატენტო კოოპერაციის შესახებ ხელშეკრულება დაიდო 1970 წელს, შესწორდა 1979 წელს და შეიცვალა 1984 და 2001 წელს (მისი სრული ვერსია გამოქვეყნებულია ვებ-საიტზე www.wipo.int/treaties). 2008 წლის 1 ივლისისათვის საპატენტო კოოპერაციის კავშირის წევრია 139 სახელმწიფო.

ხელშეკრულება ღიაა სამრეწველო საკუთრების დაცვის პარიზის კონვენციის (1883 წ.) მხარე სახელმწიფოებისათვის. რატიფიკაციისა და მიერთების შესახებ დოკუმენტები წარედგინება ისმოს გენერალურ დირექტორს.